اقتصاد سرآمد
یکشنبه۱۱ اردیبهشت ۱۴۰۱ - شماره ۱۳۴۳

گفت و گو

چند هزار سال تجارت، دریانوردی و کشتیرانی در خلیج فارس

حسین توفیقیان می گوید: خلیج فارس چند هزار سال تاریخ تجارت، دریانوردی و کشتیرانی را در خود جای داده که از این منظر در حوزه باستان‌شناسی بسیار اهمیت دارد.

به گزارش اقتصادسرآمد، از سال ۱۳۸٤ در تقویم‌ها ۱۰ اردیبهشت روز ملی خلیج فارس نامگذاری شده که مصادف با سالروز اخراج پرتغالی‌ها از تنگه هرمز و خلیج فارس است. خلیج‌فارس نام بخشی از هویت ایران است؛ هویتی که قدمتی هزاران ساله دارد و یافته‌های حوزه باستان‌شناسی چه در ساحل د خشکی و چه در دریا این مهم رل اثبات کرده. حسین توفیقیان (باستان شناس زیر آب) با اشاره به آنکه گروه باستانشناسی زیر آب حدود دو دهه پیش در پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری تشکیل شد، به ایلنا گفت: با وجود اهمیت باستان‌شناسی زیر آب، هزینه بر و زمان‌بر بودن رسیدن به نتایج یافته‌های زیر آب سبب می‌شود تا مدیران رغبت کمتری برای بها دادن به این حوزه داشته باشند. با این وجود طی سال‌های گذشته توانستیم چندین فصل کاوش در دریای خزر، خلیج فارس، دریاچه‌ها و رودخانه‌های داخل کشور داشته باشیم.او ادامه داد: گروه باستان شناسی زیر آب در سال ۱۳۹٦ مصوب شد و توانستیم از یونسکو و دوره‌های آموزشی آن استفاده کنیم حتا کاری مشترک با گروه باستان شناسی زیر آب چین داشتیم.این باستان‌شناس در ادامه به اهمیت باستان‌شناسی خلیج فارس اشاره کرد و گفت: خلیج فارس آبراهه‌ای‌ست که چند هزار سال تاریخ تجارت را در خود جای داده. حتا بر اساس اسناد تاریخی، از هزاره‌های ۵ و ٦ قبل از میلاد تجارت قیر از طریق خلیج فارس انجام می‌شد که از شوش به سریلانکا می‌رفت. تجارت ساحل به ساحل در هزاره‌های پیش از میلاد ادامه داشت. حتا نامه‌هایی در متون هزاره سوم بین النهرین بدست آمده که نشان می‌دهد تجارت با بین النهرین از طریق خلیج فارس وجود داشت. در دوره تاریخی نیز اگرچه بیشتر تمرکز هخامنشیان به مدیترانه بود اما همچنان خلیج فارس در حوزه تجارت مورد استفاده بود.توفیقیان خاطرنشان کرد: در دوره اشکانیان با ایجاد جاده ابریشم، اهمیت خلیج فارس صد چندان می‌شود و علاوه بر جاده ابریشم در خشکی، بعدها شاهد ایجاد راه آبی هستیم که مکمل آن بود و به تدریج اوج تجارت دریایی از طریق جاده ابریشم دریایی را در دوره ساسانیان و دوره اسلامی شاهد هستیم. در واقع خلیج فارس چند هزارسال تاریخ تجارت، دریانوردی و کشتیرانی را در خود جای داده که از این منظر در حوزه باستان‌شناسی بسیار اهمیت دارد.

این باستان‌شناس با تاکید بر آنکه کشورهای همسایه ما در حاشیه خلیج فارس به دنبال تحریف تاریخ چند هزار ساله خلیج فارس هستند، ادامه داد: آنها با پول‌های کلانی که در اختیار دارند، سعی می کنند نام و تاریخ خلیج فارس را تحریف کنند و در تلاش هستند اسنادی بدست آورند که گفته‌هایشان درباره اینکه خلیج فارس در طول تاریخ در اختیار آنها بوده ثابت کنند و قصد دارند به همگان بگویند که ایران در حاشیه قرار داشته. آنها با در اختیار گرفتن باستان‌شناسان اروپایی علاوه بر پیشرفت در حوزه باستان‌شناسی خشکی و سواحل خلیج فارس، کارهای زیادی در حوزه باستان‌شناسی زیر آب نیز انجام داده‌اند. عربستان کشتی تحقیقاتی هزارتنی برای این مهم تهیه کرده. آنها با امکاناتی که در اختیار دارند، اطلاعات مورد علاقه خودشان را منتشر و معرفی می کنند.

توفیقیان در پاسخ به این سئوال که تاکنون در حوزه مطالعات باستان شناسی خلیج فارس در ایران چه کارهایی انجام شده، گفت: سواحل و بنادر خلیج فارس طی سال‌های گذشته مطالعه و بررسی شده‌اند. البته حداقل ۲۵ نقطه در سواحل ایران شناسایی شده که بنادر خلیج فارس هستند. این درحالی است که تعداد بنادر در سواحل کشورهای عربی به اندازه انگشتان یک دست هم نیستند.او ادامه داد: تمام کارهای تجاری از طریق همین بنادر خلیج فارس انجام می‌شد از مهمترین بنادر می‌توان به سیراف و نجیرم اشاره کرد. این بنادر از دوره ساسانی تا سده‌های اول دوره اسلامی و دوره ایلخانی بسیار اهمیت داشتند به طور مثال از بندر نجیرم بیش از ۲۰۰ هکتار بندر تاریخی باقیمانده که دربردارنده لایه‌های متعدد فرهنگی است و غنای فرهنگی این بنادر را دربرگرفته. این درحالیست که چنین گستردگی در بنادر و سواحل کشورهای عربی به هیچ وجه دیده نمی‌شود. علاوه بر باستان‌شناسی خشکی ما می‌توانیم با باستان‌شناسی زیرآب به داشته‌های این بنادر بیش از گذشته پی ببریم چراکه بیشترین ابعاد تجارت در سواحل ایرانی جریان داشته بنابراین می‌توان گفت آثار باستان‌شناسی زیر آب در سواحل ایران بیش از سواحل عربی خواهد بود.توفیقیان با اشاره به اینکه طی سالهای گذشته گروه باستان‌شناسی زیرآب ایران توانسته در چهار نقطه از خلیج فارس کاوش‌هایی داشته باشد، گفت: میزان پراکندگی آثار زیر آب بسیار زیاد است به طور مثال در عمق ۷۰ متر در سواحل سیراف کشتی ساسانی پیدا کردیم که دارای محموله‌ای با خمره‌های اژدری شکل است که سفالی کاملاً ایرانی است. این کشتی در آن نقطه شناسایی شد و بررسی‌های اولیه در مورد آن انجام گرفت اما به دلیل کمبود امکانات و منابع نتوانستیم کاوش‌های بیشتری در آن انجام دهیم البته برخی از این کشتی‌ها محموله‌هایشان در سطح دریا پراکنده شده‌اند و برخی از آنها را پیدا کرده‌ایم. کشورهای عربی با توجه به سرمایه‌گذاری‌هایی که در این حوزه داشته‌اند شاید در سال‌های آینده بتوانند به توفیقاتی در این زمینه دست پیدا کنند.

به گفته این باستان‌شناس، کشورهای عربی فقدان یافته‌های تاریخی در حوزه خلیج فارس را از طریق خرید و قاچاق اشیای تاریخی که در بیشتر مواقع از ایران هستند از لنگرهای سنگی گرفته تا کشتی‌ها و قایق‌های قدیمی کوچک را می‌خرند و در موزه‌هایشان نگهداری می‌کنند. در این میان، برخی از شبکه‌ها برای انجام این خرید و فروش‌ها شکل گرفته.

او در پاسخ به این سوال که با توجه به اینکه ایران هنوز نتوانسته در حوزه باستان شناسی زیرآب به موفقیت‌های چشمگیری دست پیدا کند، آیا ممکن است به دلیل حرکت امواج برخی از این آثار از سواحل ایران به سواحل عربی منتقل شوند، گفت: چیزی که غرق می‌شود در بستر دریا قرار می‌گیرد و با گذشت زمان در املاح بستر دریا فرو می‌رود و به نوعی تثبیت می‌شود. البته بخش‌های بالایی به دلیل برخورد با امواج و جزر و مد از بین می‌رود و محموله آنها نیز در بستر دریا پخش می‌شود که ابعاد پخش شدن آن نیز کوچک است از این رو این نگرانی وجود ندارد که آنچه که در سواحل ایران غرق شده به سواحل سایر کشورها برود؛ بلکه مشکل ما آن است که آنچه که در سواحل ایران وجود دارد غارت شوند و از این طریق به کشورهای عربی منتقل شوند. البته با توجه به آنکه حمایتی از حوزه باستان‌شناسی زیر آب در ایران نمی‌شود نگرانی‌هایی در این خصوص وجود دارد.

به گفته توفیقیان، در مقابل خلیج فارس با آن عظمت و چند هزار سال تاریخ تنها توانسته‌ایم سه تا چهار نقطه را کاوش کنیم که در مقابل گستردگی خلیج فارس هیچ است. این پتانسیل وجود دارد که بتوانیم مطالعات بیشتری در حوزه باستان شناسی زیر آب خلیج فارس داشته باشیم.این باستان‌شناس در خصوص آنچه که از طریق خلیج فارس تجارت می‌شد نیز گفت: مهمترین کالاهایی که از طریق خلیج فارس تجارت می‌شد به خصوص در دوره ساسانیان نوشیدنی‌های ایرانی بود. البته تجارت ساخته‌های فلزی و شیشه‌ای نیز در اولویت قرار داشتند چراکه فلزگری و شیشه‌گری ایران تراز اول دنیای باستان بود. همچنین تجارت ادویه از هند رونق داشت و چین به عنوان یکی از مقاصد اصلی تجارت‌های دریایی ایران انواع چینی را از طریق خلیج فارس به ایران می‌فرستاد.

ناوشکن‌های زاگرس و دماوند ۲ به نداجا ملحق می‌شوند

دریادار ایرانی از الحاق ناوشکن‌های زاگرس و دماوند۲ در آینده نزدیک به نیروی دریایی ارتش خبر داد.به گزارش اقتصادسرآمد، امیر دریادار شهرام ایرانی فرمانده نیروی دریایی ارتش اظهار داشت: ساخت ناوشکن زاگرس و دماوند ۲ طبق برنامه‌های تعریف‌شده، پیشرفت داشته است و ان‌شاالله به‌زودی آب‌اندازی خواهند شد.وی افزود: این دو ناوشکن در یک مراسم رسمی و با یک همزمانی خاص به بدنه عملیاتی نیروی دریایی ارتش ملحق خواهند شد؛ علت هم آن این است که حتماً باید تست‌های کامل آن‌ها انجام شود و اطلاعات فنی جمع‌آوری شده آن‌ها به بخش فنی و صنعتی نیروی دریایی ارتش منتقل شود تا طبق آخرین لبه‌های فناوری به‌روزرسانی شوند.فرمانده نداجا گفت: علت چنین کاری این است اگر روزی که در صحنه دریا حضور پیدا کردند، توانمندی آن‌ها به گونه‌ای باشد که بالاترین سطح فناوری را در اختیار همرزمان من در نیروی دریایی ارتش قرار دهند و بتوانیم مانند همیشه با قدرت در دریا حضور پیدا کنیم.امیر ایرانی ادامه داد: ما هم در ناوگان جنوب و هم در ناوگان شمال علاوه بر اینکه الحاق داریم، فرآیندهای ساخت شناورهای مختلف را در دستور کار داریم.وی با بیان اینکه امروز وارد حوزه ساخت ناوشکن‌های سنگین خواهیم شد، عنوان کرد: مطالعات در این زمینه به اتمام رسیده و وارد مرحله صنعتی خواهیم شد.فرمانده نیروی دریایی ارتش بیان کرد: این روند در حوزه‌های سطح و زیرسطح ادامه دارد.

چرا خلیج فارس با اهمیت ترین نقطه است

خلیج فارس هویت تاریخی و تمدن ایران

گروه اقتصاد دریا - رضا زرگر - روز ملی خلیج فارس با هدف پاسداشت نام خلیج فارس در تاریخ ایران ثبت شد و هر ساله ۱۰ اردیبهشت مراسم گرامیداشت این روز برگزار می شود.روز ملی خلیج فارس امتداد هویت تاریخی و تمدن دیرپای ایران زمین است، تمدنی که بر شالوده مستحکم فرهنگ و هنر بنیان نهاده شده تا خلیج نیلگون همیشه فارس آن غیر قابل انکارترین سند هویتی در جهان باشد.

کرانه‌های این مرز نیلگون از شمال تا جنوب و از شرق تا غرب متأثر از فرهنگ عمیق و اصیل برخاسته از این خطه است، اشتراکات فرهنگی بسیار در تجارت و داد و ستد تا عرصه‌های متنوع هنر از معماری تا موسیقی و حوزه گردشگری و خوراک و پوشاک شواهدی بر این واقعیت هستند.در این میان وجه برجسته و ارزشمند تنگه هرمز و خلیج فارس، زیست فرهنگی و هنرمندانه مردمان این دیار است که با قدرت راهبردی و اندیشه مرزداری ایشان عجین شده تا جلوه‌های دیرپای تمدنی را باشکوه‌تر و نمودهای تازه آن را غنی‌تر به نمایش گذاشته و به جهانیان عرضه کنند.خلیج فارس از سمت شمال با ایران، از غرب با کویت و عراق و از جنوب با عربستان، بحرین و امارت متحده عربی همسایه است. وسعت آن ۲٤۰ هزار کیلومتر است و پس از خلیج مکزیکو و خلیج هودسن سومین خلیج بزرگ جهان محسوب می‌شود. خلیج فارس توسط تنگه هرمز به دریای عمان و از طریق آن به دریاهای آزاد مرتبط است و جزایر مهم آن عبارت‌اند از خارک، ابوموسی، تنب بزرگ، تنب کوچک، جزیره کیش، جزیره قشم، و لاوان که تمامی آنها به ایران تعلق دارد.روز ملی خلیج فارس روز افتخار، اقتدار، شادابی و میمنت ایرانیان است و امسال پیشوازی این روز خجسته را با هفته هرمزگان به فال نیک باید گرفت، گزاره‌ها و رخدادهایی که همدلی و هم افزایی مردمی را پویاتر و فرهنگ عمومی را بالنده‌تر می کند.

دهم اردیبهشت در تاریخ ایران روز مهمی است. روزی که یادآور ازخودگذشتگی‌های ملت سرافراز ایران و فرار اشغالگران متجاوز پرتغالی بعد از ۱۱۷ سال تسلط جابرانه بر سواحل جنوبی کشور (۲۱ آوریل ۱٦۲۲ میلادی) است. شاه عباس صفوی در این روز در سال ۱٦۲۱ میلادی توانست هرمز را از چنگ پرتغالی‌ها درآورد.روز ۱۰ اردیبهشت روز ملی خلیج فارس نام گذاری شده که سالروز اخراج پرتغالی‌ها از تنگه هرمز و خلیج فارس است.

چرا خلیج فارس با اهمیت ترین نقطه است

خلیج فارس به لحاظ وسعت سومین خلیج بزرگ جهان است. از این رو به دلیل موقعیت جغرافیایی خود در طول تاریخ، همواره نامش بر سر زبان‌ها بوده است و آن را با نام خلیج فارس یا دریای پارس می‌شناسند. قدیمی ترین اسناد موجود درباره خلیج فارس به کتاب‌های باقیمانده از یونان باستان بر می‌گردد. یونانی‌ها و مورخانشان در این کتاب‌ها با نام «پرسیکوس سینوس» که به معنی «خلیج فارس» است از این آبراهه یاد می‌کنند و تکرار همین نام باعث می‌شود که بسیاری از نقشه‌های باقیمانده از اروپاییان قرن‌ها بعد نیز با همین نام از خلیج فارس یاد کنند.بر اساس نوشته‌های مورخان یونانی مانند هرودت (٤۸٤–٤۲۵ ق.م) کتزیاس (٤٤۵–۳۸۰ق.م)، گزنفون (٤۳۰–۳۵۲ق.م) استرابن (٦۳ ق.م–۲٤ م) که پیش از میلاد مسیح می‌زیسته‌اند؛ یونانیان نخستین ملتی هستند که به این دریا نام «پرس» و به سرزمین ایران «پارسه»، «پرسای»، «پرس‌پولیس» یعنی شهر یا مملکت پارسیان داده‌اند.خلیج‌فارس در واقع محور ارتباط بین اروپا، آفریقا، آسیای جنوبی و جنوب شرقی است. از نظر راهبردی در منطقه خاورمیانه، به عنوان بزرگ‌ترین و مهم‌ترین مرکز ارتباطی بین این سه قاره‌است و بخشی از یک سیستم ارتباطی شامل اقیانوس اطلس، دریای مدیترانه، دریای سرخ و اقیانوس هند است.همچنین این منطقه منبع مهم انرژی جهان است. در مجموع خلیج‌فارس از نظر جغرافیای سیاسی، استراتژیک، انرژی و تاریخ و تمدن یک پهنه آبی مهم و حساس در دنیا محسوب می‌شود. در حدود ۳۰ درصد نفت جهان از منطقه خلیج‌فارس تأمین می‌شود که این مقدار گاهی افزایش و گاهی کاهش می‌یابد. نفت تولید شده در حوزه خلیج‌فارس باید از طریق این پهنه آبی و از راه تنگه هرمز به سایر نقاط جهان حمل شود.

از منظر سیاسی نیز کرانه و پس‌کرانه این دریا در شمال و جنوب و شرق و غرب از سده‌های پیش از میلاد مسیح در اختیار ایرانیان بوده است و کاوش‌های باستان‌شناسی در شهرهای گوناگون در همه کرانه و پس‌کرانه‌های خلیج فارس در شمال و جنوب و شرق و غرب گواه این نظریه است.

نقش خلیج فارس در تحولات اقتصادی دنیا

خلیج فارس از جنبه‌های گوناگون دارای ویژگی‌های متمایزی در مقایسه با دیگر مناطق آبی و خشکی‌های جهان است که در نوع خود منحصر به فرد است.خلیج فارس نقش خود را به عنوان شاهراه بازرگانی از روزگاران دور داشته است، از هنگام گسترش رقابت‌های سیاسی استراتژیک قدرت‌های اروپایی، منطقه خلیج فارس به عنوان یک شاهراه بازرگانی مهم و پر اهمیت در زنجیره استراتژی آنان، مورد توجه قرار گرفت.بدون تردید خلیج فارس با منابع طبیعی و معدنی فراوان خود دیگر نه تنها بخاطر ایفای نقش ارتباط دهندگی یک بزرگراه تجاری میان شرق و غرب جهان، بلکه به عنوان یکی از ۲ سر انتهایی در مبادلات اقتصادی جهان به شمار می آید و این نشان دهنده جایگاه و اهمیت این آبراه مهم است. دنیا در حال حاضر برای تأمین ٦۵ درصد نیازهای نفتی خود به خلیج فارس متکی است و این منطقه غیر از نفت، قریب ۳۰ درصد ذخایر گاز جهان را نیز در خود جای داده و مهم‌ترین موردی که باعث اهمیت فوق العاده خلیج فارس و حتی سبب دست اندازی و طمع ورزی قدرت‌های بزرگ به آن شده، وجود این ذخایر طبیعی است.

روز ملی خلیج فارس امتداد هویت تاریخی و تمدن ایران

در کتاب حدیث «مسند ابی یعلی الموصلی البغدادی» مربوط به اهل سنت حدیثی از پیامبر گرامی اسلام (ص) نقل شده که در آن پیامبر سه بار نام بحر فارس را از زبان مبارک خود جاری ساخته‌اند و این حدیث در صفحه ۱۱۹ و ۱۲۰ از جز چهارم کتاب مسند ابی یعلی الموصلی البغدادی آمده است و احمد ابن علی ابن المثنی التمیمی (۲۱۰-۳۰۷ه.ق) مؤلف این کتاب نیز از بزرگان علم حدیث نزد اهل سنت است.همین حدیث نیز در چاپ جدیدتر این کتاب که در سال ۱٤۲۲ هجری قمری توسط دارالفکر بیروت به چاپ رسیده نیز آمده، که در جلد دوم، صفحه ۲۱٤، ذیل حدیث شماره ۲۱٦۸ قرار دارد و نکته قابل توجه دیگر این است که همین حدیث در جلد اول، صفحه ۲۹۸ و ۲۹۹ از کتاب (حدیث الزهری) نوشته شده توسط ابی الفضل عبید الله ابن عبدالرحمن، متوفی به سال ۳۸۱هجری قمری نیز آمده است که این کتاب در سال ۱٤۱۸ هجری قمری توسط انتشارات اضواء السلف در شهر ریاض عربستان سعودی به چاپ رسیده است.این حدیث صحیح در چند کتاب حدیثی اهل سنت آمده که عبارتند از کتاب «الایماء الی الزوائد الامالی و الاجزاء» و همچنین یکی از سندهای این روایت بصورت تقطیع یافته در کتاب صحیح «سنن ابی داوود السجستانی» که از جمله کتب صحیح و معتبر حدیثی است، ذکر شده که نشان از اعتبار سندی این روایت دارد.از سوی دیگر کاوش‌های باستان‌شناسی در شهرهای ساحلی خلیج فارس، فرهنگ، هنر و اقتصاد ایرانیان را در گذشته‌های دور بر ما روشن می‌کند. این تمدن در شمال و جنوب خلیج فارس ریشه داشته و ساکنان کنونی همه بخش‌ها و کرانه و پس کرانه‌های خلیج فارس وامدار و میراث‌دار فرهنگ و تمدن ایرانی هستند. باستان‌شناسان در جای جای خلیج‌فارس هر چه بیشتر این کرانه‌ها را کاوش کنند، یادگارهای بیشتری از تمدن و فرهنگ و هنر ایرانی در آن خواهند یافت.

از منظر سیاسی نیز کرانه و پس‌کرانه این دریا در شمال و جنوب و شرق و غرب از سده‌های پیش از میلاد مسیح در اختیار ایرانیان بوده است و کاوش‌های باستان‌شناسی در شهرهای گوناگون در همه کرانه و پس‌کرانه‌های خلیج فارس در شمال و جنوب و شرق و غرب گواه این نظریه است.

برگزیده ها

تشریح زیرساخت‌های منطقه آزاد کیش برای پشتیبانی جام‌جهانی

آمادگی ۵ فروند کشتی کروز برای جابه‌جایی مسافران جام‌جهانی

مشاور رییس جمهوری با تشریح زیرساخت‌های منطقه آزاد کیش برای پشتیبانی جام‌جهانی کیش، شرط قطری‌ها برای پذیرش تور آژانس‌های مسافرتی ایرانی را اعلام کرد.به گزارش اقتصادسرآمد، سعید محمد درباره اقدامات انجام شده در دو منطقه آزاد کیش و قشم برای مسابقات جام جهانی در قطر اظهار داشت: ٤ سال فرصت داشتیم تا شهرها و مناطق مورد نظر را در ایران برای پشتیبانی مسابقات جام جهانی آماده کنیم اما در این مدت هیچ اقدامی انجام نشده بود.وی ادامه داد: از مهرماه سال گذشته پیگیری‌ها برای آماده سازی مناطق آزاد نزدیک به کشور قطر را آغاز کردیم و اخیرا هیات قطری در سفر به کیش از زیرساخت‌ها و امکانات این منطقه بسیار راضی بودند و می گفتند کیش شبیه به قطر است و به توافقات خوبی با مقامات قطری برای پشتیبان گردشگران و تماشاگران جام جهانی رسیدیم. دبیر شورای عالی مناطق آزاد با اشاره به تامین و تکمیل زیرساخت‌های مورد نیاز در منطقه آزاد کیش گفت: در این مدت سریعا زیرساخت‌های مورد نیاز را تکمیل کردیم که کار ساده‌ای هم نبود برای مثال در کیش تعداد هتل‌های ۵ ستاره افزایش پیدا کردند به طوریکه در ٦ ماه اول امسال، ۵ هتل ۵ ستاره به تعدادهای کیش اضافه می‌شود و ۱۰ هزار تخت از هتل‌های ۵ ستاره در اختیار مسافران قرار می‌دهیم.محمد افزود: ۵ زمین فوتبال تا ۳ ماه آینده تکمیل می‌شود و سالن‌های بدن سازی تکمیل و تجهیز می‌شوند. مشاوره رییس جمهوری با اشاره به آماده سازی امکانات برای نقل و انتقال گردشگران بین ایران و قطر اظهار داشت: ترمینال بندر کیش را آماده جابه‌جایی مسافران کرده‌ایم و کیفیت امکانات و زیرساخت‌ها در این ترمینال را افزایش داده‌ایم. همچنین علاوه بر ترمینال موجود فرودگاه این منطقه که ظرفیت جابه‌جایی ۱.۵ میلیون مسافر را دارد، ترمینال جدید با ظرفیت ٦ میلیون مسافر ساخته شده است البته ساخت این ترمینال از سال‌های گذشته آغاز شده بود اما در بازه زمانی متوقف شد که سریعا ساخت این ترمینال را دنبال کردیم و تا ٦ ماه آینده قابل بهره‌برداری است.محمد از توافق با قطری‌ها برای افزایش پروازها بین دو کشور تا ٤۰۰ پرواز در هفته خبر داد و گفت: با قطری‌ها برای افزایش برقراری پروازها بین ایران و قطر تا ٤۰۰ پرواز در هفته به توافق رسیدیم که ایرلاین قطری و کیش ایر نهایت همکاری را خواهند داشت. وی افزود: همچنین دو فروند کروز برای جابجایی مسافران بین کیش و قطر فراهم شده است که در بازه زمانی جام جهانی ۳ فروند دیگر هم تامین خواهد شد و پیش از برقراری جام جهانی خط کشتیرانی مسافری کیش–قطر راه اندازی می‌شود.

بیش از دو سوم نفت خام جهان از خلیج فارس استخراج می‌شود

نقش بسزای زیست‌بوم خلیج‌فارس در تولید ثروت و امرار معاش مردم

کارشناس مسوول حفاظت محیط زیست دریایی اداره کل بنادر و دریانوردی هرمزگان گفت: خلیج فارس در طول تاریخ زیست بوم نقش بسزایی در تولید ثروت و امرار معاش مردمان کشورهای حاشیه این پهنه آبی داشته است. به گزارش اقتصادسرآمد، جمال پاکروان به مناسبت روز ملی خلیج فارس اظهارداشت: خلیج فارس اکوسیستم آبی نیمه باز است که فقط از طریق تنگه هرمز و دریای عمان به آبهای آزاد راه پیدا می‌کند و بیش از دو سوم نفت خام جهان از خلیج فارس استخراج می‌شود و سالیانه به طور متوسط ۵۲ هزار فروند کشتی که ۱٤ هزار فروند آن نفتکش است، از تنگه هرمز رفت و آمد می‌کنند. وی ادامه داد: با توجه به شرایط خاص اکولوژیک و تردد بسیار زیاد کشتی‌ها، خلیج فارس از نظر سازمان بین‌المللی دریانوردی (IMO) نیز با اهمیت شمرده شده به نحوی که در کنوانسیون بین‌المللی پیشگیری از آلودگی دریا ناشی از کشتی‌ها (مارپول) خلیج فارس و دریای عمان به عنوان منطقه ویژه دریایی شناخته شده است. عضو کمیته حفاظت محیط زیست دریایی سازمان بین‌المللی دریانوردی (آیمو) با بیان اینکه تمهیدات درنظر گرفته شده در کنوانسیون مارپول برای مناطق ویژه دریایی مانند خلیج‌فارس نسبت به سایر مناطق دریایی و اقیانوسی سخت‌گیرانه‌تر می‌باشد، گفت: خلیج فارس دارای مناطق حساس زیست محیطی است که توانایی قرار گرفتن در لیست مناطق به ویژه حساس دریایی (PSSA) سازمان آیمو را دارند. پاکروان در بخش دیگری در خصوص اقدامات پیشگیرانه و مقابله با آلودگی‌های دریایی از سوی کل بنادر و دریانوردی هرمزگان به عنوان نماینده مرجع دریایی کشور تصریح کرد: براساس کنوانسیون مارپول کشورهای متعهد به کنوانسیون باید در بنادر و ترمینال‌های نفتی خود تسهیلات دریافت زائدات کشتی‌ها را احداث و زائدات کشتی‌ها از جمله زائدات نفتی و زباله کشتی‌ها را دریافت نمایند که در این راستا این اداره کل با سرمایه‌گذاری بلندمدت ایجاد تسهیلات دریافت، نگهداری و پردازش زائدات کشتی‌ها در بندر شهید رجایی احداث نموده و زائدات نفتی و زباله کشتی‌های مستقر در بنادر و لنگرگاه بندرعباس را دریافت می‌کنند. وی گفت: مشکل عمده در خلیج فارس نه آلودگی ناشی از کشتی‌ها بلکه آلودگی‌های ناشی از تخلیه پساب صنعتی و فاضلاب‌های شهری است، شهرهای بزرگ حاشیه خلیج فارس عمدتا به سیستم شبکه جمع‌آوری و تصفیه فاضلاب مجهز نیستند و فاضلاب انسانی را به صورت مستقیم به دریا می‌ریزند.

معاون محیط زیست دریایی و تالاب‌های سازمان حفاظت محیط زیست

گونه‌های ارزشمند جانوری خلیج فارس در معرض تهدید جدی

معاون محیط زیست دریایی و تالاب‌های سازمان حفاظت محیط زیست گفت: بهره‌برداری از دریاها و اقیانوس‌ها باید در جهت توسعه متوازن فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، امنیتی و صیانت از محیط زیست باشد. از طرفی توسعه پایدار، استفاده بهینه از منابع در جهت سیاست‌های زیست‌محیطی است و در کنار آن با مورد توجه قرار دادن توسعه پایدار دریا محور می‌توانیم به اهداف اقتصادی در کنار اهداف زیست محیطی دست پیدا کنیم.به گزارش اقتصادسرآمد،مجتبی ذوالجودی به مناسبت روز ملی خلیج‌فارس اظهارکرد: در اقتصاد دریا محور راهکار خروج از معضلات زیست‌محیطی، استفاده از ظرفیت و توانمندی شرکت‌های دانش‌بنیان در جهت توسعه پایدار اسن همچنین بهره‌برداری از دریاها و اقیانوس‌ها باید در راستای توسعه متوازن فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، امنیتی و صیانت از محیط زیست باشد زیرا دریاها و اقیانوس‌ها سیستم‌های به هم پیوسته‌ای هستند که ایجاد تغییر در آن‌ها باعث پیامدهای بدون مرز محلی، منطقه‌ای و جهانی خواهد شد.وی افزود: ما در حدود ۱۹۰ هزار کیلومتر مربع دریا در اختیار داریم؛ دریاهایی سرشار از منابع قابل استحصال و متصل به آبراهه‌های بین‌المللی. یک سوم از کل خطوط مرزی کشور، مرز دریایی است که حدود ۵۸۰۰ کیلومتر است. فعالیت‌های گسترده دریانوردی، صنایع دریایی ساحلی و فراساحلی، کشتی‌سازی، خدمات بندری، نفت و گاز، شیلات، گردشگری دریایی، صنایع نظامی دریایی، جست وجو و نجات دریایی جایگاه قابل ملاحظه‌ای را برای بخش دریایی کشور در توسعه اقتصادی ایجاد کرده است. از دیدگاه مقام معظم رهبری، دریاها یک فرصت بزرگ برای پیشرفت و حفظ منافع ملی هستند و فواید آن‌ها فواید راهبردی است همچنین ایشان در لزوم تسلط به دریا، به تبیین مسائل مربوط به این موضوع نیز پرداخته‌اند و گوشزد کرده‌اند که اگر تهدید بشویم از دریا بیش از همه جا تهدید می‌شویم.ذوالجودی تصریح کرد: توسعه دریا محور، برقراری و تبیین راهبردهای بهره‌گیری از مزیت‌های دسترسی به دریا جهت نیل به اهداف فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و امنیتی کلان کشور است. از طرفی توسعه پایدار، استفاده بهینه از منابع در راستای سیاست‌های زیست‌محیطی است و در کنار آن با مورد توجه قرار دادن توسعه پایدار دریا محور می‌توانیم به اهداف اقتصادی در کنار اهداف زیست محیطی دست پیدا کنیم.

گوناگون

آزادسازی کامل سواحل دولتی و نظامی مازندرانَ

مدیرکل بنادر و دریانوردی استان مازندران گفت: در استان مازندران، سواحلی که در اختیار نهادهای دولتی و نظامی بود، به طور کامل آزادسازی شده است.به گزارش اقتصادسرآمد، محمدتقی انزان‌پور درباره آخرین وضعیت آزادسازی سواحل این استان، گفت: با توجه به وسعت سواحل گردشگری در مازندران، خوشبختانه در بخش نیمه خصوصی آن قسمت از سواحل که عموماً در اختیار نهادهای دولتی و نظامی بود، آزادسازی به طور کامل صورت گرفته است.وی افزود: استانداری مازندران در صدد است که برای قسمت‌های آزادسازی شده، طرح‌هایی را مصوب کند که سواحل برای استفاده مردم در اختیار قرار بگیرد. ما اقدامات قضائی متعددی را در این راستا انجام داده‌ایم و همکاری سازمان بنادر و منابع طبیعی در این زمینه بسیار تنگاتنگ بوده است.مدیرکل بنادر و دریانوردی استان مازندران گفت: بخشی از سواحل استان در گذشته دچار آب‌شستگی شده و مردم هم برای این اراضی، سند دارند و این مسئله مانع از این می‌شد که به راحتی و با اقدام قضائی ساحل را آزاد کرد، مگر اینکه برای تملک آن، طرح خاصی را ارائه کنیم.انزان‌پور تاکید کرد: قسمت‌هایی را که تصرفات غیرمجاز بوده، به طور کامل آزادسازی شده است و بخش‌هایی هم که باقی مانده، در حال طی فرایند قضائی است.وی درباره وضعیت سفرهای دریایی در سواحل استان مازندران هم گفت: به دلیل اینکه در آب‌های شمال برخلاف آب‌های جنوب، ما غالباً مبدا و مقصد نداریم، لذا عمدتاً به جای سفرهای دریایی، ما گشت‌های دریایی داریم. در عین حال مازندران با ۹۰ ایستگاه، بیشترین ایستگاه‌های شناوری سبک دریایی را در شمال کشور دارد. مدیرکل بنادر و دریانوردی استان مازندران افزود: بعد از دو سال که به دلیل شیوع کرونا استفاده از این ایستگاه‌ها غیرممکن بود، امسال استفاده مردم از دریا و لاجرم عملیات بندری در بندر نوشهر به طور چشمگیری افزایش یافت و حجم قابل توجهی خودرو و مسافر وارد بندر شدند و از تسهیلات موجود استفاده کردند.

افزایش ۲۳ درصدی صادرات آبزیان

رئیس اتحادیه تولید و تجارت آبزیان ایران از صادرات ۱۵۱ هزار تن مجموع آبزیان کشور در سال گذشته خبر داد و گفت: این آمار در مقایسه با مدت مشابه سال ماقبل آن با رشد ۲۳ درصدی همراه بوده است.به گزارش اقتصادسرآمد،علی اکبر خدایی اظهار داشت: بر اساس آمار ارائه شده، سال گذشته در مجموع ۱۵۱ هزار تن انواع آبزیان به کشورهای هدف صادر شده است که این آمار در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته رشد ۲۳ درصدی را نشان می‌دهد.رئیس اتحادیه تولید و تجارت آبزیان ایران عنوان کرد: همچنین ارزش صادرات آبزیان در سال گذشته ۵۳۵ میلیون دلار بوده که با توجه به در آمد ٤۷۰ میلیون دلاری سال ما قبل آن با رشد خوبی همراه بوده است.وی خاطرنشان ساخت: بر اساس برنامه ششم توسعه باید تا سال ۱٤۰٤ درآمد سالانه صادرات آبزیان به ٦۰۰ میلیون دلار برسد.رئیس اتحادیهٔ تولید و تجارت آبزیان ایران، اعلام کرد: بر اساس برنامه ریزی‌های صورت گرفته تا پایان سال ۱٤۰٤ یعنی پایان برنامه ششم توسعه صادرات سالانه آبزیان به ۸۰۰ میلیون دلار یعنی ۲۰۰ میلیون دلار بیشتر از برنامه ریزی‌های انجام شده، خواهد رسید.به گفته وی، ماهیان غیر مأکول صید شده در خلیج فارس و دریای عمان، میگوی پرورشی، کپور پرورشی، قزل‌آلا، پودر ماهی، کنسرو و خاویار پرورشی از جمله مهمترین آبزیان صادر شده به کشورهای هدف در سال گذشته محسوب می‌شوند.وی یادآور شد: در مجموع ۵۲٤ هزار تن ماهیان غیر ماکول، ۳٦ هزار تن میگوی پرورشی، ۳ هزار و ۸۰۰ تن ماهی قزل‌آلا، ۱۸ هزار تن ماهیان گرمابی، ۱۱ هزار تن کنسرو، ۳۰ هزار تن خوراک آبزیان، ۲۵٦ تن ماهیان زینتی و سه هزار و ۸۰۰ کیلوگرم خاویار طی سال گذشته صادر شده است. رئیس اتحادیه تولید و تجارت آبزیان ایران، تصریح کرد: این میزان آبزیان در مجموع به ۲۱ کشور جهان صادر شده است که عمدتاً مقصد اصلی صادرات آبزیان به کشورهای جنوب شرق آسیا، کشورهای عربی و نیز کشورهای اروپایی صادر بوده که روند صادرات همچنان ادامه خواهد داشت. خدایی در ادامه گفته‌های خود بیان داشت: سال گذشته برای